

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної та військової хірургії

Силабус навчальної дисципліни
«Вогнепальні поранення м'яких тканин. Ранова балістика»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3 кредити. Семестри: V-VI. 3 рік навчання.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра загальної та військової хірургії. Одеса, вул. Пастера 9, пров. Валіховський, 5, Багатопрофільний медичний центр ОНМедУ. 1 хірургічне відділення, 2 хірургічне відділення
Викладач (-і)	Каштальян М.А., д.мед.н, професор, завідувач кафедри. Професори: д.мед.н. Вансович В.Є., д.мед.н. Шаповалов В.Ю., д.мед.н. Герасименко О.С. Доценти: к.мед.н. Дробков О.Л., к. мед. н. Журавок О.І., к.мед.н. Квасневський О.А., к.мед.н. Колотвін А.О., к.мед.н. Ільїна-Стогнієнко В.Ю., к.мед.н. Давидов Д.М. Асистенти: к.мед.н. Ромак О.І., к.мед.н. Самарський І.М., к.мед.н. Мурадян К.Р., Білаш О.В., Похлебіна В.Б., Вітюк М.С.
Контактна інформація	Довідки за телефонами: Білаш Оксана Вікторівна, завуч кафедри 093-848-4048 Ільїна-Стогнієнко Вікторія Юріївна, відповідальна за організаційно-виховну роботу кафедри 067-971-21-05 Жебраковська Марина Юріївна, старший лаборант кафедри 050-316-10-91 E-mail: surgdep@onmedu.edu.ua Очні консультації: з 14.00 до 17.00 кожного четверга, з 9.00 до 14.00 кожної суботи Онлайн - консультації: з 14.00 до 17.00 кожного четверга, з 9.00 до 14.00 кожної суботи. Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної та військової хірургії

Outlook.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни – клініку, діагностику, лікування вогнепальних поранень м'яких тканин з урахуванням ранової балістики.

Пререквізити і постреквізити дисципліни (місце дисципліни в освітній програмі):

Пререквізити: українська мова (за професійним спрямуванням), іноземна мова (за професійним спрямуванням), латинська мова та медична термінологія, медична біологія, медична та біологічна фізики, біологічна та біоорганічна хімія, анатомія людини, гістологія, цитологія та ембріологія, фізіологія, мікробіологія, вірусологія та імунологія.

Постреквізити: хірургія, травматологія та ортопедія, урологія, нейрохірургія, анестезіологія та інтенсивна терапія, екстрена та невідкладна медична допомога.

Мета дисципліни: опанування здобувачем вищої освіти знань і формування елементів професійних компетентностей в галузі хірургії та удосконалення навичок та компетентностей, набутих при вивченні попередніх дисциплін.

Завдання дисципліни:

1.Формування вмінь та навичок: з діагностики та лікуванні вогнепальних ран; ранових ускладнень, в тому числі у випадках вогнепальних ран.

2.Опанування навичок з виконання первинної та вторинної хірургічної обробки вогнепальних ран.

3.Опанування вмінням визначати тактику лікування вогнепальних ран та профілактики ранових ускладнень.

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Знати:

- сучасні концепції хірургічного лікування вогнепальних ран;
- теоретичні аспекти про перев'язочний матеріал і способи його застосування;
- теоретичні основи сучасної антисептики;
- теоретичні аспекти профілактики виникнення і розповсюдження внутрішньо-лікарняної інфекції;
- класифікацію, клінічні прояви, ускладнення вогнепальних ран;
- використання хірургічного інструментарію;
- використання шовного матеріалу;

Вміти:

- виконувати зав'язування хірургічного вузла;

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної та військової хірургії

- виконувати накладання вузлових швів;
- виконувати накладання безперервних швів;
- виконувати зняття шкірних швів;
- виконувати обробку операційного поля;
- виконувати обробку рук хірурга;
- надягати стерильну білизну та рукавички;
- використовувати хірургічний інструментарій;
- проводити місцеву інфільтраційну анестезію;
- виконувати первинну хірургічну обробку ран;
- виконувати вторинну хірургічну обробку ран;
- проводити перев'язки;
- накладати пов'язки;

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна буде викладатися у формі практичних занять (30 аудиторних годин) організації самостійної роботи здобувача (60 годин).

Методи навчання: бесіда, вирішення клінічних ситуаційних задач, демонстрація та відпрацювання навичок виконання маніпуляцій за переліком 5, інструктаж та відпрацювання навичок на симуляційних муляжах.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Визначення, ознаки рани. Класифікація ран. Фази ранового процесу. Особливості вогнепального поранення
Сучасна вогнепальна рана. Визначення. Рана. Поранення. Вогнепальна рана. Клінічні вогнепальні ознаки вогнепального поранення. Складові частини рани. Рановий процес, його фази. Класифікація ран: за походженням; за характером ранячого предмету; за ступенем інфікованості. Види загоєння та фази перебігу ранового процесу. Особливості вогнепальної рани.

Тема 2. Ранові ускладнення, як наслідки вогнепального поранення.
Ранові ускладнення: розвиток інфекції в рані, кровотеча з рани, неспроможність рани, гіпертрофічні рубці та келоїди. Загальні принципи лікування ран та профілактика розвитку ускладнень ранового процесу, після вогнепального поранення.

Тема 3. Проблема організації медичної допомоги.
Поняття про асептику й антисептику. Правила надання домедичної допомоги при пораненнях. Поняття про пов'язку і перев'язку. Індивідуальний перев'язувальний пакет. Накладання пов'язок. Визначення та класифікація пов'язок. Покривні й компресійні пов'язки. Пов'язки для іммобілізації та підтримування. Методи накладання пов'язок.

Тема 4. Тимчасова зупинка кровотечі. Накладання джгута і закрутки. Види кровотеч. Ознаки внутрішньої кровотечі. Накладання тугої пов'язки.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної та військової хірургії

Точки затискання артерій для зупинки кровотечі. Зупинка крові при сильній кровотечі. Накладання кровоспинного джгута. Накладання закрутки. Фіксація кінцівки при сильній кровотечі.

Тема 5. Евакуаційно-етапна система лікування ранених. Поле бою (перша медична допомога). Медичний пункт батальйону (долікарська допомога) доповнює першу медичну допомогу. Медичний пункт полку (перша лікарська допомога). Окремий медичний батальйон (кваліфікована медична допомога) пораненим в м'які тканини. Спеціалізовані шпиталі.

Тема 6. Первинна хірургічна обробка вогнепальної рани. Визначення. Показання та протипоказання до проведення первинної хірургічної обробки рани. Основні види первинної хірургічної обробки рани. Етапи первинної хірургічної обробки рани. Первинні та первинно-відстрочені шви.

Тема 7. Особливості хірургічної обробки вогнепальної рани. Загальні принципи хірургічної обробки вогнепальної рани. Етапи первинної хірургічної обробки вогнепальної рани. Методи закриття вогнепальної рани.

Тема 8. Вторинна хірургічна обробка рани. Інфіковані рани. Місцеві та загальні ознаки запального процесу. Класифікація ранової інфекції. Правець. Екстрена профілактика правця. Клостридіальна та гнилісна ранова інфекція, особливості хірургічного лікування. Показання та протипоказання до проведення вторинної хірургічної обробки рани. Методики дренування ран.

Тема 9. Травматичний шок.

Розвиток вчення про травматичний шок. Етіологія і патогенез травматичного шоку. Класифікація і клініка травматичного шоку. Діагностика травматичного шоку. Лікування травматичного шоку.

Тема 10. Ранова балістика.

Фактори утворення вогнепальної рани. Фази тимчасової пульсуючої порожнини. Конструктивні особливості та балістичні властивості сучасних ранячих снарядів. Морфологія вогнепальної рани. Залежність морфології ранового каналу від початкової ш. Основні тактико-технічні і балістичні характеристики табельних та спеціальних видів вогнепального озброєння. Тактико-технічні та балістичні характеристики табельних видів вогнепального озброєння. Тактико-технічні та балістичні характеристики спеціальних видів вогнепального озброєння. Перебіг ранового процесу при вогнепальних пораненнях. Зони порушення мікроциркуляції в рановому каналі. Фактори, що сприяють розвитку інфекції. Хірургічна обробка вогнепальних ран.

Тема 11. Ранова балістика і морфофункціональні зміни в тканинах при вогнепальних пораненнях.

Ранова балістика. Теорія отруєння ран порохом. Теорія опіку. Теорія гідравлічного дії. Механізм вогнепального поранення.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної та військової хірургії

Тема 12. Будова вогнепальної рани.

Морфологічні і функціональні зміни. Первинний рановий канал. Зона контузії. Зона струсу. Перебіг ранового процесу і загоєння ран. Клінічні ознаки вогнепального поранення.

Тема 13. Патогенез вогнепальної рани.

Процеси мембранної патології. Морфофункціональні зміни м'яких тканин вогнепальної рани. Синдром ендогенної інтоксикації. Фази перебігу ранового процесу.

Тема 14. Патогенетичні основи лікування сучасної вогнепальної рани.

Лікування вогнепальних поранень різноманітної локалізації. Зона первинної руйнації (некрозу) тканин. Характеристики вогнепальних ран. хірургічна обробка. Показання для пхо.

Перелік рекомендованої літератури:

Основна:

1. Загальна хірургія: підручник / С. Д. Хіміч, М. Д. Желіба, , І. Г. Герич та ін.: за ред. професорів С. Д. Хіміча, М.Д. Желіби,. – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 608 с.
2. Загальна хірургія : [підручник для студентів вищих навч. закладів МОЗ України] / за ред.: Я. С. Березницького, М. П. Захараша, В. Г. Мішалова, В. О. Шідловського ; В. П. Андрющенко, Я. С. Березницький, А. В. Верба та ін. - Вінниця : Нова Книга, 2018. - 342 с.
3. Хірургія. (Підручник з загальної хірургії) /за ред..проф.Я.С.Березницького. – Дніпропетровськ, РВА „Дніпро VAL”, Т.1. – 2018. – 443с.
4. General Surgery. Textbook for students of higher medical edukational establishments / [Lihonenko O.V., Zubaha A.B., Khimich S.D et all.]; Edited by Prof. S.D. Khimich, Prof. M.D. Zheliba / Kyiv AUS Medicine Publiching, 2019.- 608 p.
5. General Surgery. Textbook for students of higher medical educational establishments / [Lihonenko O.V., Chorna I.O. et all.]; Edited by Prof. Ja.S.Bereznickij, M.P.Zacharash, M.P.Mishalov,/ - Vinnica: New book- 2019. -344с
6. R.Kushnir. Lecture of General surgery for foreign students of II and III years of medical faculty. –Ternopil “Ukrmedkniga”,2018 – 318 p

Додаткова:

1. Амбулаторні хірургічні маніпуляції / за ред. Проф.. Польового В .П., Шкваровського І. В., Желіби М .Д. – Чернівці: Медуніверситет, 2018. – 252 с.
2. Десмургія : навчальний посібник / О. О. Виноградов, М. О. Ропасєва, О. І. Гужва, А. В. Радченко ; Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». – Старобільськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2015. – 80 с.
3. Шаповал С.Д. Гнійно-септична хірургія./Навчальний посібник. – Київ ВСВ «Медицина» - 2019 – 192 с.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної та військової хірургії

4. Невідкладні стани в хірургії. /Навчальний посібник для медичних ВНЗ І—ІІІ рівнів акредитації МОЗ України/ К. Бобак, А. Бобак, В. Киретов - Київ ВСВ «Медицина» - 2017 – 560с.
5. Butyrsky A. General surgery. – Simferopol. 2014.- 478p
6. General surgery. Selected lectures Edited by prof. V. V. Mishchenko // V. Ye. Vansovych, N. D. Voloshenkova, D. M. Davydov, et other// Odessa 2019. 338p
7. Gostishcev V.K. General surgery/ The manual. –М.:Geotar-med, 2018. 220p
8. Schevchenko S. I. Surgery / S. I. Schevchenko and others. – Kharcov, 2004.
9. Kushnir R. Lectures of General surgery. – 2015.
10. Methodological recommendations on surgical patients care. – Vinnitsa medical national university, 2016.
11. Short practice of surgery. 24th edition. Vol.1. Edited by R.C.G. Russell, Norman S. Williams, Christopher J.K. Bulstrode. A member of the Hodder Headline Group. - London, 2018. – 738p.

Електронні інформаційні ресурси

1. <https://moz.gov.ua/> – Міністерство охорони здоров'я України
2. www.ama-assn.org – Американська медична асоціація / American Medical Association
3. www.who.int – Всесвітня організація охорони здоров'я
4. www.dec.gov.ua/mtd/home/ - Державний експертний центр МОЗ України
5. <http://bma.org.uk> – Британська медична асоціація
6. <http://iss-sic.com/> - Міжнародна спільнота хірургів

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю: бесіда, вирішення клінічних ситуаційних задач, демонстрація та відпрацювання навичок виконання маніпуляцій за переліком 5, інструктаж та відпрацювання навичок на симуляційних муляжах.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті:

«5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, приймає активну участь в обговоренні теми заняття, впевнено демонструє практичні навички під час виконання завдань, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє творче мислення. Рівень компетентності високий, здатність до самостійного поповнення знань.
«4»	Здобувач добре володіє матеріалом, приймає участь в обговоренні теми заняття, демонструє практичні навички під час виконання завдань з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття. Рівень компетентності достатній.
«3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено приймає участь

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної та військової хірургії

	в обговоренні теми заняття. Рівень компетентності середній, репродуктивний. Володіє знаннями для подолання допущених помилок.
«2»	Здобувач не володіє матеріалом, не приймає участь в обговоренні теми заняття. Рівень компетентності низький.

Форми і методи підсумкового контролю: залік.

Залік, виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у семінарських заняттях, виконав індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

Можливість і умови отримання додаткових (бонусних) балів: не передбачено.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота передбачає підготовку до кожного практичного заняття.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра загальної та військової хірургії

матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);

- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, оцінки на занятті, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнь:

Форма одягу: медичний халат, хірургічний костюм, шапочка, маска, змінне взуття.

Обладнання: зошит, ручка, фонендоскоп.

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.